

VENTA
30 exemplars 4 pesseta

Un número solt
5 cèntims

ADMINISTRACIÓ
Carrer de Ponent, 1, 1.^a
(Bassó baix à la escala)

Surt à llum puntualment
tots los divendres.

SUSCRIPCIÓ
ESpany.

Un trimestre 4 pesseta

EXTRAORDINARI

Un trimestre 2 pesseta.

LAS SUSCRIPCIONS
se pagan per adelants:

Los pagos poden ferse
en sellos de 15 cèntim.
ó en timbres
especials pera periódichs

PERIÓDICH POLÍTICH VERMELL

LLANAS — EXPOSICIÓ UNIVERSAL HUMORÍSTICA DEL 'NIU GUERRER.' — LLANAS

LLANA BRUTA

Neteja lo que li convé. —

ESCALDADA

¡Válgali 'ls polvos d' arròs!—

PER' METALLASSOS

¡Ja 'n pot rebre de palos!—

SEGA

La escalló se 'ls menja—

CARDADA

Diuhén que... pero no ho crech.

DE DESERTO

¡No troban consol en aquest mon!—

DE CLATELL

¡Que n' hi amagan d' ous!—

FILADA

Doña Inés del alma mia.—

ESQUILADA

—Per conveniència. —

DE BORREGO

Si son flores no son flores.

EMPAQUETADA

Va en tren de mercancias. —

QUE PICA

Allà va que trona. —

DOLSA

¡No 'ls hi fa la pessa!—

FORTA

Fa temps que no té feyna. —

VERJE

¡Ay infelíz de la que nace hermosa!

BROMADA DE SENYORS

Un verdader tip de riure nos ha fet fer la allocució del Institut agrícola català de Sant Isidro, que s'acaba de publicar en alguns diaris d'aquesta capital ab fetxa del 20 de Abril, dirigitja als propietaris i pagesos de Catalunya.

Lo document està escrit en català, que fa més patriota, va firmat per varios marquesos, algun comte y una colla de capitalistes, tots plegats de la classe dels que viuen ab la eskena dreta del fruit del treball dels altres, y comensa així:

«Las cruas del malestar econòmic de Catalunya y de tota Espanya sequen agravant més y més l'estat precari de la propietat y de la pagada.

Si per pagada enteném lo qui contra la terra, corrent; mes si també hi va comprés lo arrendatari en gran que fa treballar als altres, ja son figas d'altre paner. Pero lo que 'ns fa molta gracia es allò del estat precari de la pobreta propietat. ¡Infelissos propietaris! La major part del firmanis no tenen més que una fuirada de centenars de duros diaris de renda de las zevas propietaris, y ¡pobrets! naturalment, se queixan, y ¡qué han de ter! demanan ajuda als pagesos, a aquestos dependents seus, directes ó indirectes, que devedegas guanyan set ó vuyt ó nou rals diaris treballant escarrasadament, a fi de que la ajudin fent de comparsa en la comedia conservadora-catalanista-burguesa-proteccionista-benèfica que representan los senyors dels rancis pergamins y de las inmensas propietatis.

Lo document parla d'una exposició firmada per més de 20,000 propietaris y agricultors catalans, enviada al president del Consell de ministros, y que aquest n'ha fet tan cas com si sentís ploure, y per tal motiu ¡Sant Jordi y despete ferro! convoca una reunió dels firmanis pel pròxim diumeny, ahont... ¡apartid las criaturas! se 'ls donarán las més completas explicacions que de dret los pertocan y s'acorderá la conducta que en l'«*suaveñidor*» han de seguir.» ¡Berrí... y continúa la allocució:

«Lo Institut sapore que no quedarà cap poble de Catalunya, per a part que sia, sense que estiga representat en l'acte solemne que devéit de tota Espanya aném a fer, y espera també que lo dia expressat ho será de gloria per la pagada de Catalunya, si com confiam se surt de allí la unió completa de tota los qui de la terra viuen y que per ella sofreixen.

¡Acte solemne! ¡dia de gloria! ¡unio completa! Així sí que pica fondo... ¡oh! y entre «tots los que de la terra viuen y per ella sofreixen.» ¡Pastarada! Ja confessan que 'ls uns de la terra viuen y 'ls altres per ella sofreixen... Be podian afegir que 'ls uns de la terra viuen y del treball dels altres disfrutan, mentres que aquestos altres tenen que sofrir, no per la terra, sino porque vagin grassosos protectors los firmanis de la allocució.

Pero lo terrible ve després, porque... escoltin lo que 's diu per un cop acabada y obinguda la confiansa de la reunió magna:

«Lo demés ho farém nosaltres, lo demés ho farà lo Institut Agrícola Català de Sant Isidro, que per voster viure y treballa, que junt ab vosaltres y may sense vosaltres, vol contribuir a la grandesa y a la gloria de la terra y que sois aspira a que la pagada sia lo fonament social de Catalunya y de tota Espanya, resignant-se, si no ho pot lograr, a morir gloriosament defensant la vostra causa, condolent-se ab vosaltres de las congoxas de nostre estat social y suspirant porque Deus s'apiada d'aquesta patria que més s'estima quant es més desgraciada.

¡Bravo! Los que no fan res, se cuydarán de tot en favor dels que treballan... mentres no siga treballar. Y buscarán la gloria y la grandesa de la terra procurant que tots tinguem de fer lo pagés en sas fincas y devant de sos escrits. Y si ab tals sacrificis no ho poden lograr ¡qué! ¡oh, sí que l'fonsament social siga fer lo pagés! ¡havors se resignarán a morir gloriosament ab la forquillá a la mà y menjant pollastres, suspirant porque Deus baixi a ajudar als pagesos, que si aixís ho fes ells ne podrian treure encara més profit.

Tal es la allocució d'aquestos senyors de lo seu y lo dels altres, que volen protegir tant y tant als que 'ls treballan las terras... mentres se los puguin anar quedant la part més grossa de lo que produheixen.

Per aixó nos havém ocupat d'aquest document y nos havém fet un tip de riure ab ell, porque la tranquilitat d'aquestos grans propietaris, volenue presentar com a protectors dels qui no els esclaus, no mereix més que la riada burla de l'obrer pagés.

Y esperar la que salti pera probarlos que la emancipació del treball sols del mateix treballador s'ha d'esperar.

LO «NIU GUERRER»

Al anar a entrar en maquina nostre número de la setmana passada reberem la invitació del *Niu Guerrer* pera assistir a la solemne inauguració oficial de la seva Exposició Universal humorística.

Alli anarem, donchs, lo dijous al vespre, y tan bon pansó de riure 'ns ferem devant d'algunes instalacions de bon humor, que determinam avisar a n' en Noire Llonza, lo *cronista* de la Exposició Universal en serio desde las columnas de LA TRAMONTANA, pero que tornés a deixar sas llars, y trasladant al *Niu* de Barcelona, *croniquejés* aquesta altra Exposició a la seva dona per medi de nostre periódich, ab abundancia de ninots, ni més ni menos que feu ab la grrran Exposició d' en Rius y Tauler.

Avuy comensem per publicar la instalació de la llana, que talmént sembla inspirada en las nostras idees d'«*esquilar cistells*».

Sols nos toca afegir en aquest número que la inauguració aná molt be, donanthi humorística realis la societat coral *La Trompeta*, cantant varias pessas de son repertori y estrenant las següents coplas per tenor y baritone ab acompañament de piano y canons de canya, coplas que tingueren d'«*éser repetidas*» pels enrasistas aplausos ab que foren rebudas per tots los *aucllets* d'aquell niu.

AL «NIU GUERRER»

COPLAS CANTADAS POR «LA TROMPETA» AL INAUGURARSE LA EXPOSICIÓN UNIVERSAL HUMORÍSTICA

Tenor.—Uns guerrers antiguerrosos reunits a dintre un niu,

Baritone.—Pintant y fent de ranceros se moven de viu en viu.

Tenor.—Allí no hi ha rich ni pobre,

y 'ls armes decidits...

Baritone.—Ningú d'ells máx porta a sobre ni un gavinet de los dits.

—Tots los seus plans de campanya son qui més anya podrá viure;

—Ja que 'ls que vivim a Espanya si 'ns atipen es de riure.

—Y com que 'ls guerrers se troban que a voltas van molt justets...

—A dintre del seu Niu coban com si fossin paralets.

—Allí no hi seuren cap asa per més que 's apigen fer.

—Y per defensar la casa tota se tiran al carrer.

—Mes no fan may pastaradas com los catòlics guerrers...

—Que ven anó' a garrotadas pel carrer de Mercaderes.

—Y com no es cap niu de rates, quan se gastan moltes pelats...

—Lo qui 's calas las espadas no 's cala mai las sabates...

—Que 'ls que hi han molts encárrechs y no 's tinga tot apartet...

—No 's fan pedidos de esparrechs de cinch rals cada un.

—Lo guerrer que al Niu s'enfada comprometent a la colla...

—Per la primera vegada la Junta li diu *cái d'olla*.

—Y aixís ab mueras y vivas per ferios ser bons manyans...

—Ab un tech y quatre olivas s'han acabat las rahons.

—Saludem, donchs, als guerreros que fent burla dels *Quijotes*,

—Lluitant cascos y plumeros si conquistan... son xicotets.

—Y enterrén en una gruta canons, fusils y punyats.

—Ja que avuy la força bruta sols serveix pels animals.

Joan Duà

Maig de 1889.

UNA ORDENANSA DESINFECTANT

Lo Consell Deliberant, 6° Municipi, 6° Ayuntamiento de Buenos Aires, treu noms distints y una sola cosa verdadera, está proxím a rebre la següent proposició de ordenansa municipal, que recomana als endiablats lectors de LA TRAMONTANA, a fi de que fassin los enforos necessaris pera introduhir-la dins de sos respectives municipallitats:

«ART. 1.º Desde la promulgación de la presente ordenansa, queda prohibido tener en las iglesias para el uso del público el agua llamada bendita contenida en pila ó cualquiera otra clase de recipientes.»

«Jesus, Maria y caragols ab such! ¡Quin escandoll! ¡Quins temps! Ves, no deixar que la gent religiosa y devota vaji a pendre son correspondent beny, ni fregares las lleganyas, ni altres menudencias per l'estil. Oy que aixó es un escandoll escandalol!

«Art. 2.º Queda igualmente prohibido colocar imágenes en busto al alcance de los labios de los fieles, para evitar que sean besados tanto su busto como sus vestidos.»

«Que ve a dir, indirectament, que 'ls llavis dels fidels son una prete ó que ho son los bustos dels santos y 'ls seus vestits, ó tot a la vegada, y com que aquestos heretjes que han fet aquestes ordenansas, a la pregunta, ceñeixen molt be las acciones *lleopardoras* de las zetas, ¡papapum! allí me 'ls hi plantan la prohibició a prexet de mixar per la higiene pública, y tement tal volta que en lloch de besar mosqueguen, que seria probable.

Y ara ve la més llasimosa y sobre tot, la més insostenible al sí!

«Art. 3.º Todas las iglesias deberán tener bancos en los sitios destinados al público, separados uno de otros por una distancia no menor de cincuenta centímetros.»

Aquí sí que no hi trobo lo *per que*, sino 's que tami que marxa acostats certs tipos *reparadors* y certs *hijos de Maria*, s'acostentassin ab lo contacte, ó tal vegada, prevenint certs perills en las casas de Deu, exigint certs distancies pera poguer fugir més depressa, si 'l perill arriba.

Y per que vein que no penso malament al suposar aixó, l'hecoltin lo que següent:

«Art. 4.º Las puertas de los templos girarán hacia fuera, debiendo permanecer abiertas durante la celebración de los oficios.»

¡Vouhent Girarán cap a la banda de fora, pera que desde dins, ab una espanta puguin quedar obertes; y durant los ofis (ó carreras), han de estar de bat a bat, porque ben sapiguda deuen tenir certes anics de vejos alguns tipos de santos, y segurament que arriban a temer alguna epidemia que pot sortir dels caus místics d'aquesta gent.

«Art. 5.º Los pisos de los templos deberán lavarse por lo menos una vez por semana, quedando prohibida la colocación de alfombras, admitiéndose solamente el uso de hules ó encerados.»

Si aixó no es dir que las iglesias son un cau de bruticia y de putrefacció y que a desota de las alfombras hi deuen emparar tot lo que 'ls sembli contra la vida y la seguretat de la gent decent, que *venga Dios y lo vea*.

«Art. 6.º Los toques de campana no podrán durar más de cinco minutos, quedando prohibidos los repiques, dobles, etc.»

Segurament que 'l que ha fet aquest article viu prop d'alguna iglesia y sab ben rebé lo perjudici que lo donan las criaturas, que a ser desparadas per las campanas demanan pa sucat ab oli, lo que no deixa de ser un gasto extraordinari y una molestia idem, deixant apart los xillets de orelles y altres boniquesas campanesas per l'estil y temora a algun sagrat illemp provincial que molt sovintet se deixa veure pels campanars.

Ara apártine, que cau la grossa pero no la de Nadal.

«Art. 7.º El Delegado Ejecutivo mandará practicar inspecciones higiénicas en los conventos de monjas y monjes.»

Aquí sí que m'han tocat alló que no sona. La tenen feyna tallada per dia y fins per siglos, si volen inspeccionar la higiene dels convents de freres y monjas.

Entre indagacions de sardinas, ois y figas y altres fruitas perillosas que s'haurán posat malament, alló semblara un qüestió de may acabar.

Y després de tot. Ves quina tafaneria l'amar a profanar aquestes santas cases ab lo pretext de la higiene.

(Ah pilleta! Prou que ho sabéu vosaltres lo que volia trobarhi dins dels convents de freres y monjas...)

«Art. 8.º Comuníquese, etc.—Francisco A. Tamari.

Ja ho veuen, lectors meus, a quin temps d'impietat hem arribat; ¡veuen quin escandoll!

(Que encara no han agafat lo trabuch pera defensar la religió)

(Y donchs que esperen!)

«¡Ay!... ¡que soch llonzal! Ara no 'm recordava no soch a Espanya, ahont hi ha monarquia y clericalia, y que aquesta ordenansa s'ha fet per una gran ciutat com Buenos Aires, capital de la República Argentina, ahont ja poch se vota lo matrimoni civil de una manera la més liberal, ahont se reunixen las filis desgraciats de todas las nacions de la vella Europa, confonentes y agermanantse donant vida y brillo a una terra que no es la seva perquè en sos respectives patrias, per culpa dels govens proteccionistas, se morian de necessitat.

Despúsme, lectors, si 'ls he donat goig sense alegría al dir que tan saludables disposicions no 's fan encara per Espanya, que ho necessita moltíssim; mes que aquesta republica.

Aquí diguem ho lo pocte:

«¡Última grande, que no sea verdad tanta beldad.»

Anton Pla y Ferrando Rosari (República Argentina) 29 de Mars de 1889.

CARTAS DE FORA

Manresa 4 de Maig de 1889

Amich Director: Dispensi si aquesta terra dels barrets de teulo y maturos, d'alguns dias en aquesta part he sigut tan poch remouent en las columnas de sos excruciantes periódich, com tenia la ploma descomprentuda a causa de las carnicas capitulaciones, per més que suspecho no pinava ni treys such. Ara ja es altra cosa; los vents que circulan del rebot socialista son molt més apertuosos que 'ls altres, y encara que a un no li toqui res, vull

dir de la matota, tiuch de fer com los vellats: ensumà y tiare.

Anya entera, quan los progressistas celebraven las sevas festas ab fecha, tothom deya quina barra, no es veuhim may tipl que tal podém dir avuy, que hi ha politichs, y en particular aquí, que en un sol spat sus capassos de tragars carretadas, entera de tabaco y fins la extencha y tott mes deixo corre la qüestió perquè me fa estornudar molt y sentira, ab los capellens que llienso, mullar alguna toga ó be algunas bandes de regidores.

Lo diumenje passat se representà la comedia electoral ab motiu de la elecció d'un diputat, y com en totes las comedias hi ha gesticó y traydor, lo fúbricador descompençà a un dels papers ab tanta privetia, que per poch lo públich li fa una oració de aquelles que hi cauhen alguns mastegos d'altres cosetes per fístil. Diuhem que desaparegué de la escena, ab més por que sergonya.

Jo sí, desgraciadament, com diria lo metje Melchor, me trové al seu puesto, lo temps que li queda de diputat l'emplearia en ferme construir un armari para lancherchi a dintre, aixís may més los pobles li donarien una llassó tan amarga, ni podían dirli aquelles cosas que fan estrojar las galias a tothom menas a n'ell.

Lo Quimer de cosa seva ah lo bastonet de alcalde, tamé volia fer lo graciós; mes com lo pobre aixot está tan preocupat ab la distribució de sos dependents para guardar las cases de nosas de vida siegra, si taméoch envia l'apudador, que per poch li toca l'aire, y sentira que a començat que ha estatid molt be l'aperch, lo succéhi com a lo aquell abdicat que, en compte de dir Lucas Gomez, va dir Luca Gemos.

Vamos, Quimet; un altra vegada, quan vulgui anar a causar diputats, busqui companys formals y més practichs del terreno, y al mateix temps porti un altra escopeta, que la seva allarga poch. Lo començat son emich

LEANDER CARILLÉ.

Sant Pere de Terrasa 5 de Maig de 1889.

Amich Director: Dias entera se va morir un home que feya molt temps que estava malalt, fins al extrem de sentir de passar aspillis, donchs quan un germá del difunt va anar a trobar al ena-tant major d'aquest poble y li preguntá quan se'n feria del enterro, li va contestar cinch duros. Lo germá del difunt li va dir que era molt pobre y que no li podia pagar; lo negre li contestá que no deu pagar a capter, que si tingues d'escollirse a uns y altres, tots foren pobres. Lo germá del difunt li diu que si no ho pot fer més bonaria que mirant d'enterrarlo per un altre cantó; lo negre li diu que el donguin cinch duros y que ho pegui una mica cada setmana; l'altre diu: no, no. Lo negre diu: donchs li farém enterro de got; 30 pesetas 30 céntims. De modo, que ell volia cinch duros, pero lo van entrar com un got y va guanyar 30 pesetas y mitja. Quan lo germá del difunt se'n aná del seu devant, li digué: Bon dia tingui, y ell encara no li ha contestat.

Mes més per avuy.

T. T.

La Bistola 6 Maig de 1889.

Endiablut Director: En una fabrica de taps de la Carretera, ha passat lo següent fet: un senyor que cria molt bon matales al clatell, passava a demanar quartos para fer la festa de la Seva Senyora de la Pietat, y al dir-li un obrer que al tingós cinch céntims ja se'n hauria gastat en beure, lo tal senyor llençá una colla de bromes y cosas insultant a tots los treballadors dibenllos que de primer era Deu que ningu, y que qui no ho volgués creure que sortís al carrer que li desferia la cara... ó viceversa.

Sr. Director, no sé si vostú creurá que aixó fa gayre Católich y romatic; aquí tots díhem que si aquesta es la propaganda que fan para recollir quartos, me sembla que més aviat trobarán prinyas, natas, castanyas ó bolets.

Que Deu li guardi de llenat robidi y li fassi treure la rifa sense billat, li desita

U. M. A.

A UN SIGARI DE LA LLEY

«Es home y l'compau la sanch humana pel cadafalch fer escoliar calenta; / «Quin cor lo teu que ab tal cinisme ostenta, / «com si t' d' un tigre fos, que res t' abiana; / «D' un tigre ho dit? Hi ha tanca tan ispasa / «que 'a mostrá ab sos iguals aixís cruanta? / «Oh no! No 'a trobe fers tan sangranta / «que cabrasi t' mol instant en se garmata; / «Anatema per tu, máquina ignobil; / «Tot dies d' existencia contata son! / «No sentis com ja al Progres adema t' poblet; / «Rosage, mentrestant lo teu afreut; / «en l'ultatge que fas a tot cor noble / «en d'uy y repulset se torna t' indó? »

GULLIVER

Un sarau de deu mil alcaldes estin ballant los vigilants particulars d'aquesta ciutat. L'autoritat municipal sembla que li vol imposar no sé quin Reglament que als vigilants y als veuhins no 'l plau, y per esperit autoritari dels uns y per intuíció anarquista, ó sia anti-autoritaria, dels altres, están a reganyar cada y casi cada nit los municipals fan una agafada

de vigilants, que 's fastigüen tantíms un dia a cala ciutat y després los portan al jutjat, que decretá se llibertat desseguida per no trobarlos la més petita sombra d' haver comés delicta ni falta.

Y per aixó la nit següent continúa la persecució alcaldesa de vigilants.

No basta aixó para demostrar que basta caducarse ab un petit titol autoritari para fer lo que a un li dongui la gana, inclús atropellar lo dret agé?

Y poden anar díhent alló de la llibertat de vant la lley.

Si no hi ha quartos ni influencias, tindrian d'afegir.

Diumenje passat va celebrarse a Versailles lo centenari de la obertura dels Estats generals que luego determinaren la gran Revolució francesa, y l' diluns s' obrí la Exposició Universal de Paris.

Aquestos dos aconteixements brillaran sempre en los anys de la llibertat dels pobles, per lo que 's recordém rendinthi tribut en aquest lloch.

Pel próxim 14 de Juliol, dia del centenari de la presa de la Bastilla de Paris, aconteixement culminant que determiná la Revolució, preparém una sorpresa a nostres llegidors, que no podém per menos de creure que veuran ab gust, ja que tractém d' honorar aquell fet d' heroicitat del poble de Paris, que comensant per assaltar una fortalesa acabá para portar a la guillotina als reys que tiranisavan la Fransa.

Gloria a la Revolució francesa del sigle passat!

Al anar a la ceremonía del centenari de la apertura dels Estats generals, lo president de la República francesa Mr. Carnot fou objecte de un asentat per part d' un individuo que li dispará un tiro de revólver.

Agafat l'agressor, resultá ser un pobre home que casi s' estava morint de necessitat, y ab sintomas de bojeria, que tirá l' tiro ab pólvora sola, no més que para cridar la atenció.

Quan se posará remey a aquestos crims socials de que síca possible que un sér se mori de fam ab ganas de produhir ó impedir pel treball? No veu la classe dominant que aquestas injusticias produheixen tota mena de conmocions violentas?

Sí, sí. Ja pots xiular sí l' autoritat y l' capital no volen beure.

Enviat a presiri al que resulta legalment delinqüent, s' accontentant.

Y en tan va condensante l' esperit revolucionari, fins que arribá a fer rebentar la caldera social.

La enganyifa fusionista coneguda ab lo nom de sufragi universal ja tenia de comensarse a discutir aquestos dias a las Corts; mes l' una vegada perque en Cánovas esbufega, y la de més enllá perque en Pidal acorda no estar bo per no acudir a consumir lo primer torn en contra, lo certus es que l' sufragi va dormir al Congrés com qualsevol sereno en una escala.

Es tan grossa, en política, la influéncia de las nulitats baladreras!

Al primer dia d' obrirse la Exposició de Paris l' han visitada més de 200,000 personas.

Y qui diu que la de Barcelona no fou verdadera Exposició universal?

Aquí, l' dia que més, va arribarse prop de una décima part.

Torna a remoures lo projecte de la coalició republicana.

Tornará, com tantas altres vegadas, a resultar un fracás y un ridícul pels republicans?

Ja fora hora de que se sapiguessin entendre. O que no parlesin may més de coalicions.

Lo més notable del Congrés católich de Madrid ha sigut un concert d' iglesia... que no pogué ferse per l' escándol que mogueren los devots que l' anavan a sentir, haventhi sustos, demys y robos de butxacas y rellojes a desdir. La fe de nostres temps no pot produhir altra cosa.

A Saragossa hi ha hagut un conflicte per la qüestió del cobro dels drets sobre 's alcohols, tancant las portas tots los establiments que venen begudes en que entra aquest ingredient.

Lo conflicte entre la autoritat que cobra y mana y l' que paga y té d' obehir es continuat y etern. No es sino que de tant en tant vessa y se manifest y l' restó del temps s' está quiet y bullint.

Y así se vive la vida, y así se pasa la muerte. ¿hasta cuándo?

Varios monarcas d' Europa aniran a visitar la Exposició de Paris, pero de riguros incógnit. D' aquesta mateixa manera tindrian de rébre després tots los seus respectius pobles. Y ferlos exercir de reys desconeguts.

La noblesa de Barcelona y l' gueto diari d' en Brusi s' han adherit al Congrés católich de Madrid.

Los escarbats sempre buscan la foscor.

Nostre santíssim papa Lleó dotzena de fratre ha acordat concedir a las senyoras que més se distingüen per sa pietat y amor a la Iglesia católica, la dignitat y las insignias de la ordre de Caballería del Sant Sepulcre.

Dignitat es insignias d' una ordre de caballería a las senyoras?

M' escamo.

Y temo que algú voldrá montar en aquestos equadrans de la fe.

Lo gubern francés ha comés la barrabassada de privar la exhibició del panorama Tout-Paris, pel grave motiu d' estar colocat en primer terme l' ex-general Boulanger.

Però, quina idea de la llibertat tenen aquestos guberns republicans que aixís se ficen en los interessos privats d' una empresa per por al fantasma boulangerista?

Verdaderament pot ésser un héroe de café cantant en Boulanger, un ambició, un aspirant a dictador, tot lo que vulguin; pero es precis confessar que sa popularitat la deu única y exclusivament als descerts de sos enemichs per la manera injusta y tonta de perseguirlo.

Treta la figura del general de la por, podrá exhibirse al públich lo panorama Tout-Paris.

Volien ridiculesa més gran?

Ab un concurs bastant numerós se verificá l' diumenje passat la inscripció en lo registre civil d' una filla de nostre amich y colaborador A. Tolrà y sa esposa Mercé Figueras, com ja anunciarem en nostre darrer número.

Se li posaren los noms de Estela, Acracia y Liberta. Per cert que ab lo segon nom passá un cas xocant ab lo jutje municipal, que 's negava a posarli Acracia, empenyantse en treure-li la erre y que 's digués Acacia, que ell sabia lo que volia dir y lo altre no. Y replicantli 'l pare de la criatura que Acracia equivalia a Anarquía, y que podia posarli aquest nom si no li agradava l' altre, que a n' ell tant li feya de aquets dos, lo jutje digué que tampoch li volia posar Anarquía, porque no li sonava be a las orellas.

Però, qué demostri tenen que veure las orellas del jutje ab los noms de las criaturas? I vaya unas ganas de lliubr las pencas de la inteligencia!

Per fi tot s' arreglá, y retorná la comitiva al local de la escola laica Gutenberg, ahont se feu refrech de pobre ab molta fraternitat y pochs diners, abundantí 's brindis de marcat color lliurepensador.

Tal fou l' acte de diumenje, pel que felicitem al centre laic Gutenberg y als fabricants de la criatura.

Lo bisbe de Versailles ha dirigit un discurs al president de la República francesa, en l' acte de la celebració del centenari de la reunió dels Estats generals, salpicat de republicanism y un sí es no de tendencias revolucionarias, díhent que l' clero francés d' un sigle entera contribuí a la Revolució y que avuy també estima molt lo gubern de Fransa.

Aixó que a alguns ha entusiasmat, a mí, la veritat siga dita, no logra més que escarmear.

Si un mirat la l' llibertat es que 's seu compte li té, y que ab tal acte 's prevé per fe' la llibertat mal.

Lo pròxim passat dissapte se celebrà en lo Centre Federalista d' aquesta ciutat una vetllada política per commemorar ab la fetxa del 5 de Maig de 1789 en que 's reuniren a Versalles los Estats generals, lo gloriós prólech de la cèlebre Revolució francesa.

Feren us de la paraula los senyors Laporta, Arró, Surribas, Llari, Barbé, Campani en italià, en nom de la colonia italiana, Delsoe en francés, en representació de la francesa, Closas, Arús y Arderiu y Vallés y Ribot, fent uns la apologia dels grans homes d' aquella cèlebre Revolució, fent altres la crítica de las causas que la determinaren y parlant tots en be dels fruits que ha reportat a tots los pobles.

Los senyors Fius y Ferrer llegiren poesias. L'entusiasme que regnà fou extraordinari, devent fer especial menció del discurs del senyor Vallés y Ribot, que tant per la seva forma correctíssima com pels seus conceptes verament revolucionaris, entusiasma al auditori fins al punt d' obtenir una ovació.

El Rigoletto. periódich que fa pocs dias se publica a Reus, s' ha permès lo luxo d' esgarriarse, senyarse y parlar de vergonya, per haver llegit en una carta d' aquella ciutat inserta en La TRAMONTANA que 's deya *cabalgata negra* a la profesia que allí 's feu pel divendres sant, *disfressas* a las personas que hi anaven, *ruch-tort* al cap de colla de can Francesch y *ruch negro* al cap-aquí de la perruca.

Pot esgarriarse, senyarse y fins extremaunciarse si vol lo periódich *bufon* de Reus, que res tenim que dirhi, ja que està en us de son dret; mes en materias de vergonya y decencia enteném que 'n gasta molta més lo qui exposa francament sas ideas atacant cara a cara y valentment lo que li fa asco y l'perjudica, que no 'ls hipòcritas que van a missa per moda y los farsants que amagan sas ideas volent passar plassa de liberals més ó menos avansats quan no son més que conservadors vergonyants y porqueria social disposada a viure a la esquena de totas las ideas.

¿No es veritat aixó, *Rigoletto*?

Un amic nostre de Sallent nos ha enviat una llarga contesta a la *Exhortació pastoral* que 'l bisbe de Vich Sr. Morgades deixà anar en aquella vila ja fa tres ó quatre setmanas, contesta que no podem inserir per varias rahons, sent la més poderosa que creyém que 'l fiscal podria donar un susto a nostre amic que nosaltres desitjém evitarli.

Per altra part, la ciutad contestat rebat be las afirmacions de la mitra de Vich, que en aquest cas, com en tots, no ha fet més que la tonta feyna catòlica de dir que fora d' aquella Iglesia no existeix veritat, ni justícia, ni pau, ni tranquil·litat, ni amor, ni ciencia, etc., cosas que per nosaltres ja no 's tenen de tractar en serio, porque aixis se 's concedeix un honor que no mereixen, sino en broma y ab las armas del ridicul, que es ab las que millor s' atacan totas las religions.

Llegeixo en *El Ideal* de Portbou:

«Ha desaparecido de Carbère, en donde residia hace mucho tiempo, el director de *La Tronada* D. Bartolomé Gabarro, sin que se sepa su paradero.»

Ell podrà fugir de Fransa, pero de segur que será per mor dels inglesos.

Com que en saber fabricarne ha estat sempre condensada tota la ciencia de son doctorat.

Demà dissapte, en lo local de *La Llum*, carrer de Ferlandina, n.º 20, pis primer, donarà una conferencia pública la coneguda escriptora D.ª Amalia Domingo y Soler, desenrotllant lo tema *La Religió del deber*.

EPÍGRAMAS

Tanta ahió té a montar lo noy gran de l' Anton Valló que ahir son pare 'l cenyar, dihentli—T' han de mastej aquets ditxosos cabells.

Tan la creu lo fa sofrir a lo pobre D. Bernat, que desde que s' ha casat ja ningú 'l pot resastar; y ahir son costi Teodoro li deya—No sé que ho fa; observe que molt temps ha estás sempre fet un faró.

Un brexals

Mentres devant del cementiri de Malgrat estavan lo dilluns de Pasqua lliurepensadors y capelluts disputant sobre 'l dret que assistia a uns y altres per enterrar lo cadavre de J. Pla conforme a sas respectives creencias, lo campaner de la iglesia parroquial s' emportava una noya de 14 anys enganyada cap al campanar, y allí ententà forsarli 'l grandíssim bréto.

La noya se resistí a satisfere los desitjos brutals d' aquell rata de sagristia, y gracias a sos desaforats crits van acudir algunas personas que impediren tan criminal propòsit.

Y ¡qué s' ha fet del campaner, diran vostés! Per ara tots bons; segueix sens novedat, no rebent més càstich que una forta repressió del rector.

La gent d' iglesia fa com los gats, que sempre cauben de potas.

Per las tres de la tarde del diumenje antepassat estava convingut un bateig ab moltes ceremonias a Sant Celoni, ja que tenia d' anar acompanyat de la música de la vila y numerós acompanyament de forasters.

Donchs perque la comitiva arribà a la iglesia a las tres y cinch minuts, lo vic-jarri! no volgué fer sas feynas baptismals, y 's tregué la camisa de fora las calças, que ja portava, dihent que tindrian d' esperar-se a lo menos un parell d' horas, porque ell tenia feyna en altre puesto. Y 's plantà deixant-se a tots ab un pam de nas, per anarsen a ensenyar ructrina a la quitxalla.

M' agrada la caritat cristiana d' aquest ensoñat de San Celoni. Després de fer esquitjar los diners a sos feligresos, encara 's tracta a baqueta.

Deu mantingui 'l flussos grans de la religió cristiana, que ab la seva sassa llana engreixan als capellans.

Lo rector d' Alella ha tornat a presentarse a la casa d' un malalt sense que 'l demanssió, desitjant esténdreli la cédula per l' altre barri, y emportant-se un *miguel* pitjor que aquells que 's carregan las reparadoras.

Lo vicari Joanet maco torna a passar malde-caps per La Tramontana, y las monjetas que ensenyen... lo que poden a las noyas que van a estudi en son convent, las hi fan cantar cançonetas del següent perfum religiós contra la escola laica:

Al carrer de la Quisat una escola n' hi ha, que 'u diuhen escola laica que fa por de mirá. Dimonis per fora dimonis per dins, a xavo los venes pels porchs mallorquina.

Tot aixó es lo que dona de sí la musa dels catòlics d' Alella.

Si Deu volgués a sas esposas ab sentit comú, prou demanava 'l divorci celestial ab totas las monjetas d' aquella vila.

Perque miréu que 's necessita talent... mallorquí, pera escriure tan místicas bestiesas.

Se 'ns diu que 'l rector de la Bonanova no admet los ciris que li portan si no son comprats en aquell mateix poble de Sant Gervasi y en determinar establiment.

Peró senyor cremaceras: ¿no 'n té prou ab lo que guanya fent de rector, que té de ficarse encara en negoci d' aquesta categoria?

Peró aquí 'l tonto no es ell, sino los que li portan ciris.

¿Nos podria dir algun devot de la Selva (prop de Reus) qué ha passat a unas senyoretas pensionistas de cert colegi catòlich que aprenien de tocar lo piano baix la direcció d' un aprenent de capellá?

¿Es cert que a conseqüencia de tocar molt y molt las duas noyas una mateixa pesa, y de vegadas a quatre mans, ab molt gust del mestre per cert, ara l' una ha sortit estantissa a pendre

ayres, y l' altra ha quedat ab desperfectes al quarto fosh de la fatxada del devant?

¡Oh! ¡Se veuhen unos miracles entre la gent de la fe...

En nom del Pare, del Fill y del resto de la familia celestial, allà van recopilats en una sola butada de *Mal temps*, per no perdre espay, los més gloriosos actes d' aquestos darrer dias realitzats per la gent d' iglesia:

—En la càtedra de moral del seminari de Jaca van repartirse un magatzém de bofetadas mútuas un capellá y 'l catedrático.

—Del convent de Santa Clara de Rivadeo (Lugo), va fugir una esposa de Jesucrist despenjante per una paret, a causa dels mals tractes que sofria.

—A la catedral de Madrid han robat a una senyora una cartera ab més de 4.000 pessetas, si be aquí pogueren ésser agatats los lladres devots.

—Lo dissapte passat va intentar-se robar la caixa de la catedral de Cadiz, ahont hi ha uns 40.000 duros.

—A Malaga ha sigut robada la iglesia de la Alameda, emportant-se los lladres prop d' una carretadas d' cnyas més ó menos piadosas.

—Y a Alicante está escandalizada la població pels crits que desde fora se senten del convent de la Sanch; crits que 's dona una monja que no la deixan veure a sa familia y que pagan los clericals dihent que está malalta.

¿Quin dia será hora de desinfectar tots aquestos pudrimeners místics?

ABORIAS

GEROGLIFICH

C C

NO S' OB
REN P

1881 1888

ANTONET DEL CORRAL

SOLUCIONS

A LAS CABORIAS DEL NÚMERO PASSEAT

MUDANCA.—Rich, Roch, Ruch, Rech.

Revista: Tipografía LA ACADEMIA. Remde de la Universitat, 6

¡LA GABIA!

RATAS DE LA TRAMONTANA

RATA SINÉ

ROSA ROIG, de Figueras

prop d' un any y mitj que tenim plet (sense tribunals) pera cobrar d' aquesta bona senyora, y 'l mateix que si li diguessim Lluçia, dihentse Rosa. Las 20,44 pessetas que 'ns deu podran haver-se anat al cel en cos y ánima, pero ella ha pres possessió del n.º 6 de la gabiá d' honor, y aquí queda instalada per *secula tramontana-norum*.

A espavillarse tocan a un fugitiu de Vallis, un de Perpinya, y varios que están en observació gabiesca.

Ratas consagrats: — 1. Joaquim Miquel, de Lleyda, per 2750 pessetas. — 2. Domingo Gombau, de Falset, per 19. — 3. Pere Martí, de Balaguer, per 18. — 4. Ramon Torradeflot, de Agramunt, per 31'83. — 5. Anton Ventós, de Malgrat, per 17'18.

Antid següent!